

Konsey Bu Sabah Son Toplantısını Yaptı

Harp Olmıyabilir mi?

Bütün tahminlere rağmen 1940 yazı harpsiz de geçebilir.

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Subatın en faal siyasi müzakere ve diplomasi düellosu aylarından biri olacağı anlaşıyor.

Bu arada bütün dünya efkârı umumiyelerinin merak mevzuatından birini de hiç şüphesiz bu faaliyetlere muallâk olarak ilk baharın hâmil olacağı sürprizler teşkil ediyor.

Herkes birbirine soruyor: — İlkbaharda harp başlayacak mı, nerede olacak?

Bu haklı ve yerinde bir sual olduğu kadar hepimizin de kendimizi mesgul etmeye hazır - lardığımız bir mevzudur. Normal düşünceler ve hâdiselerin inkişaf seyrini takip edenler; gazetelerin, radyoların, politika adamlarının, hattâ Hitler'in beyanlarına dikkat edenler için de muharebenin ilkbaharda başlaması ve yaz aylarında da bütün siddet ve dehşeti ile devam etmesi tabiidir. Ve, muhtakkak ki herkes ve hepimiz de bunu bekliyoruz. Ancak, bunun tamamile aksi bir vaziyette acaba mütalea edilemez mi? Yani:

— Bu ilkbahar ve yazda da harp olmıyabilir mi?

Sual de sorulamaz mı? Dünya artık bir sürpriz dünyası mahiyeti almış ve hiçbir tahminin isabetine, hiçbir kanaatin doğruluğuna itimat caiz olmadığına göre böyle bir sual de tetkik edilebilir ve bu suale bilhassa Almanyanın vaziyeti müsebbip olabilir.

Çünkü, Almanya İngiltere ve Fransa gibi dünya yollarını elinde ve açık tutan bir devlet olmadığı gibi harbi başarılar için nihayetsiz kaynaklara da sahip değildir. Yani elinde mevcut stoktan başkası yoktur ve gelmesi umidinde de sahip değildir. Her kapı kedisine kanalı olduğuna göre elindeki stok harp maddelerini mutlaka tasarruf etmek, behemal harbi başarısına inandığı bir hedef üzerinde harcamak mecburiyetindedir. Bunun için büyük harpe olduğu gibi muhtelif cephelelere yayılmaktan, kuvvetlerini dağıtmaktan çekinir. Yegâne madeni ve hayatî eksikliklerini ucuz ve ahaliva tedarik edebildiği Balkanları, İtalya yolunu da kapamak istemez. Sovyet Rusya ise belki daha bir iki yıl hazırlık yapmadan Almanyayı tek başına her saha ve her bakımdan besleyecek, her türlü ihtiyacına cevap verecek vaziyette değildir.

Kara, deniz ve hava ordularının vaziyetine gelince, Almanya Polonyaya saldırdığı zaman bu saldırısının mutlaka bir Avrupa harbini doğuracağına inanmamış; tehdit ve blöfe peyderpey hakimi-yetini mütteliklerden uzak sahalarda tesis edip hedeflerini harpsiz bir surette ele geçirebileceğini zannetmişti. Aynı zamanda, kara ordusunu tamamille teçhiz, talim ve terbiye etmemiş bulunduğu gibi bitiren ihtiyatlarını seferber ettiği takdirde bu kadroyu idare edilecek zabıt kadrosuna da malik değildi. Aynı zamanda, mütteliklerle muharebeyi başaracak her türlü deniz ve hava kuvvetini de hazırlamamış bulunuyordu. Demek ki, Almanyayı muhtemel bir Avrupa harbiyle karşı taramaz ve bu bakımdan modernize edilmiş tam kadrolu bir ordu idi; fakat asla mütteliklerle harbedecek bir hazırlığa sahip değildi. Polonya harbi başlayıp müttelikler ilân harp ettikten sonra da ki, Almanya mütteliklerle harp için hazırlanmaya başladı ve henüz bu hazırlıklar içindedir. Almanyanın bu hazırlıkların tamamile bitirmiş olduğu ve Majinovu aşır geçecek bir kuvvete sahip olduğuna inanarak getirdiği iddia edilemez.

O halde bu mütalea, siyasi ve su sekilde hülasa edilebilir:

A— Almanya mahdûd şüpheye ihtiyat.

(Devamı 3 üncü sahifede)

Akşam kısa bir toplantı daha yapılarak resmî tebliğ gazetecilere verilecektir. Saracoğlu bu gece hareket ediyor, Sofyadan geçerken Bulgar başvekili ile konferans temaları hakkında tekrar görüşecek

Hariciye Vekilimiz yarın Niş'te Yugoslav Başvekilinin misafiridir

Saracoğlunun siyasî muvaffakiyeti her tarafta takdirle karşılandı, Antant eskisinden daha kuvvetli olarak çıkmıştır, hattâ genişlemek istidadı da vardır

Belgrat 4 (Hususi muhabirimizden) — Balkan antantı konseyi içtimaz bugün öğleden evvel akte - dilcek son celse ile nihayet bulacaktır. Öğleden sonra yapılacak kısa bir toplantıda, konsey reisi Gafenko resmî tebliğ gazetecilere okuyacaktır. Tebliğ derhal gazete - lere verilecektir. Murahhasat Bel - gratta fazla kalması beklenmektedir.

Saracoğlu bu akşam Ankaraya hareket ediyor. Yugoslav Başve - kili kendisine Niş'e kadar refakat edecektir. Saracoğlu, dönüşte, kon - feransta alınan notaları bildir - mek üzere, Sofyadan geçerken Bul - gar Başvekili Koseivanof ile tek - rar uzun uzadıya görüşecektir.

Bulgaristanın antanta girmesi için her zaman olduğu gibi açık - kavı bırakılmış ve bu, Bulgaristan - ın arzusuna terkedilmiştir.

ANTANT ESKİSİNDEN DAHA KUVVETLİDİR

Belgrat 4 (Hususi muhabirimiz - den) — Gazetelerin iri manşet - lerle tebarüz ettirdikleri hakikat şudur:

Antant bütün her zamanından

Yugoslav Hariciye Nazırı Markovic

vaziyet, Avrupa harbinin Balkan - lara sıçramasına son derece yar - dam etmiş olacaktır.

Gazeteler, bilhassa Türkiye Har - icive Vekili Sükrü Saracoğlunun konferans müzakerelerinde gös - erdiği muvaffakiyeti canlandı -

nmakta ve kendisini tebrik etmek - tedirler.

KONSEYİN BİR KARARI

Belgrat 4 (Hususi) — Konseyin siyasi katarlarından biri de şudur: Yugoslavya hükûmeti Romanya ile Macaristan arasında, Türkiye hü - kûmeti de vine Romanya ile Bul - garistan arasındaki ihtilâfların müzakere voluna - rması için ta - vassutla bulunacaktır.

Bu tavassut Balkan devletleri ile Balkan harici devletler arasındaki is birliğini de kolaylaştıracak ve binnetice Ballan antantını daha sağlamlaştıracaktır.

İKİ HARİCİYE NAZIRININ NUTUKLARI

Belgrat 4 (Hususi muhabirimiz - den) — Gazeteler, Yugoslav Har - icive Nazırı ile refikasının dün ak -şam verdiği ziyafette Yugoslav ve Rumen hariciye nazırları tarafın - dan söylenen nutukları bilhassa tebarüz ettirerek, Balkan antan - tının her zamankinden daha kuv - vetli, daha dinc ve canlı bir halde Balkan sülhünü korumak vazife - sine devam edeceğini yazmakta - dırlar.

Rumen Hariciye Nazırı dünki nutkunda Romanyanın park ve ş - mel hudutlarındaki büyük konsu - ları ile anlaşın Balkan antantından ayrılmadığını dair hususî maksat - larla ortaya çıkarılan şayılara tel - ziz etmiş ve Romanyanın Balkan (Devamı 3 üncü sahifede)

İngiliz milletine Milli Şef'in şahsi bir mesajı

Ankarada Milli Şef İsmet İnönü tarafından kabul edilen «Deyli Telgraf» gazetesinin hususi muha - birisi Artur Merton, bu mülakatın anlatan bir yazısında diyor ki:

«İsmet İnönü kırk beş dakika de - vam eden mülakatımızın sonunda son zelzele felâketine işaret ede - rek, beni, su şahsi mesajını gön - dermive memur etmiştir:

«Maeste Kral Core İngiliz hü - kûmetinin «österdiği sempati a - lâka «üzünden Türkiye son derece minnettedir. Türk milletini en çok mütehasis eden nokta, İngiliz milletine mensup bütün sınıfların, «önüllerinin isteği ile gösterdik - leri umumî sempattır. Britanya İmparatorluğunun her tarafından en derin sempatiyi ifade eden ve cömertce yardım tekliflerinde bu - lunan mektuplar aldım.

(Devamı 3 üncü sahifede)

Maarif Vekilinin tetkikleri

Üniversite rektörü bugün bir çay verecek

Maarif Vekili B. Hasan Âli Yü - cel dün de şehrimizde tetkikleri - ne devam etmiştir. Vekilin üni - versitedeki tetkikleri dün netice - lenmiştir.

Buün saat 12 de üniversite Rek - türü B. Cemil Bilsel tarafından şe - refine bir çay ziyafeti verilecektir.

Bu çay ziyafeti aynı zamanda tan fakültesi talebesi için de tertip olmuştur.

VEKİLİN BİR TENKİDİ

Diğer taraftan Vekil güzel san - atlar akademisindeki tetkikleri es - nasında abideler jürisinin, beyen - len eserler aleyhine maktaleler yaz - malarını doğru bulmadığını beyan etmiştir.

İtalya ile ticaret müzakereleri

Anlaşmanın bu hafta imzası bekleniyor

İtalya ile Romada devam etmek - te olan ticaret müzakerelerinin neticelenmek üzere olduğunu yaz - mıştık. Gelen maddüata göre, an -laşma bu hafta içinde imza edile - cektir. Anlaşmanın, bir fasluna gö - re, İtalyadan alacağımız kâğıda mukabil kömür vereceğiz.

Sovyet Rusya ve Holanda ile de - veni ticaret anlaşmaları yapıda - caktır.

KISACA

Karelin'deki muharebeler

Finlandiyanın Türk ırkından ol - duğunun en canlı misallerinden birini de muhakkak ki orada se - hir ve geçit isimleri veriyor. Me - selâ su Karelin berzahı. Muhakkak ki, aslında Kar - ili. Kocaali, Tun - celi, Osmaneli gibi.

Sovyetlerin buradaki en yeni ve büyük taarruzları da muvaffak ol - mamış. Karelin kelimesine sapla - nmca aklımıza gayriihtiyari şu hâik esprisi de geldi:

Kar aldı götürdü

Yel aldı üfürdü

Galiba Karelin'deki muharebe - ler de böyle oluyor!

Son taarruz da püskürtüldü

Ruslar büyük zayıat vererek tekrar eski hatlarına çekildiler

Fin hariciye nazırı dost milletler - den asker de gönderilmesini istiyor

Fin ordusunda kadın askerlerden biri

Londra 4 (Hususi) — Sovyetle - rin yüz tayyarenin de iştirakile ve kızaklı tanklarla yaptıkları son taarruz da püskürtülmüştür. Sov - yet ordusu büyük zayıat bırak - rak eski hattına çekilmiştir. Fin -

ler, Ruslar tarafından kullanılan müsellâh kızaklara «Tabut» ismini vermişlerdir. Bundan evvelki Rus taarruzu da daha femi surette ihzar ve tat - (Devamı 3 üncü sahifede)

“Her 25 senede bir kan banyosu istemiyoruz,” İngiliz harbiye nazırının bir nutku

Londra 4 (Hususi) — Yeni Har - biye Nazırı Oliver Stanley Niv - kastel'de söylediği bir nutukta ez - cimle demistir ki:

— Bir tek hedefim var; Harbi kazanmak. Bir tek sülh hedefim var: Bu sülhün devamlı olması.

Nazır Polonya ve Çekoslovak - yadaki Alman mezaliminden bah - settikten sonra şunları ilâve et -miştir:

— Almanyanın ideali bizimki - ne mühaliftir. Onların fikirleri bi - ze karşı ilân edilmiş bir «defi» dir.

Almanya tenakkiyi bir nevi sukut, nezaketi müsamaha telâkiki ediyor. Şu halde her iki taraftan birinin kendi düşüncesini kabul ettirmesi lâzımdır. Biz yalnız ideallerimiz için değil, avni zamanda hayatımız için de mücadele ediyoruz. Bir fut -

bol maçında olduğu gibi, birinci devreden sonra istirahat edecek - mek mevzuu bahis değildir. Yürü - düğümüz yolda ta sonuna kadar gideceğiz.

Biz, menf, fakat merhametsiz ve azimli bir milletle mücadele edi - voruz. Gözümüz dökmeden zafer ol - maz. Elimizde ne varsa hepsini ortaya kovacağız. Çünkü her yir - mi beş senede bir kan banyosu yapmak istemiyoruz.

Biz Almanları imba edecek de - ğiliz. Kendilerinden de birsey istemiyoruz. Fakat onlardan serbest ve mes'ut bir Avrupalının sulhp - ver bir azası olmalarını istiyoruz.

Zaferimiz elbette tahakkuk ede - cektir. Fakat göğüs germekle, fe - dakârhkla, cesaretle neticeye ere - ceğiz.

Son Telgraflar Fransanın Moskova sefiri döndü

Paris 4 (Radio) — Fransanın Moskova sefiri dün gece Mosko - vadan hareket etmiştir. Sefir, ra -

hatsız bulunduğuna için bir müddet Pariste istirahat edecektir.

Üç Alman tayyaresi düşürüldü

Londra 4 (A.A.) — Yorkshire sa - hili arığında bir balıkçı gemisine taarruz - tesebbüs eden Heinkel

tipi üç Alman bombardıman tay - yaresi İngiliz avcı tayyareleri ta - rafından düşürülmüştür.

HADİSELER KARŞISINDA

Son Telgraf

SAİRİN SONU İSTE BOYLE...

Şimali Amerikada kâir. Newyork seherinde, yüzlerce şiir yazmış, çok meşhur bir şair simdi o kadar fakir düşmüş ki, bir lokantada, bulasıklık arıyormuş!

Zavallı adam? Gördünüz mü şairiğin sonunu? Kazan kaldıran şu genç ediplerin aklına şaşayım. Eğer, bu -cuklar, şimdi birer lo-kantaya bulasıklık olarak girseler, emin olun, on bes sene sonra, her biri lüks birer lokantanın patronu olur!

İNSALLAH DAHA ALTI AY SÜRMEZ

Kendisini ben de tanıdım. Köylüye kitap taşımak uğruna attan düşmüş amudufikarı halkaları içine geçmiş yağız, ateşli, idealist bir genç maarifçi idi. Bakırköy İlk tedrisat müfettişliğinden Yozgada gittikten sonra yine orada didinip köyden köye koşarken vazife başında ölmüş. Ölüm tarihi 14 ağustos 939. Geride bıraktığı temiz bir ad, iki çocuk ve bir kadın.

Fakat, bu satırları yazdığımız ana kadar o ateşli, feragatli, idealist, köylü maarifçi genç aile sine ve yetimlerine hâlâ maaş tahsis edilmemiş. Şimdi Maarif Vekili Yozgat maarif direktörlüğüne tektik gönderildikten ve muamelelerin en kısa yoldan bitirilmesinin emredildiğini haber veriyor.

Tabii memnun olmamak için sebep yok. Fakat, bir tek dilek var: — Muamelelerin bitmesi de başlaması gibi altı ay sürmesin!

NEREDESİN ON BİRİNCİ MADDE?

Gidip gitmemek meselesi değil de, prensip meselesi. Daha doğrusu, mahut tabiriyle:

— Kale alınıp alınmaması keyfiyeti.

Yani, Son Posta, İdam, Son Telgraf, Vakıf, Haber V. S. gazetelerinin isimlerinin hatırlanmaması bulundusu.

Bizim bildiğimize göre bir basın birliği kanunu ve bir de basın birliği vardır. Kanunun bir de on birinci maddesi vardır. Bu maddede sarahatle Avrupa'da gidecek matbuat heyetlerinin, temsilislerinin basın birliği reisliğine seçileceğini kaydediyor. Bizim ağalar işte bu noktayı kuralamayı unutup ileri geri lâf ediyorlar. En önce şunu sormalı:

— Falih Rıfkı Atay, Hüseyin Cahit, Nadir Nadi, M. Zekeriyâ, Muvaffak, Şekip basın birliği reisliğine mi seçilib. «Majno» yu ziyarette gönderilmişlerdir, yoksa basın birliğine böyle bir liste mi gelmiştir?

Eğer liste hazır gelmişse yine herseyden önce hükümetin lâ-zımdır ki, o listeyi kabul ve hatfâ yola çıkarak birinci derecede kanunun emrine ve ruhuna aykırı hareket eden bizzat birlik reisi Falih Rıfkı Atay olmuştur.

Bence, ikinci sık olmuştur ve sıkayetlerin de hiçbir gilliliği ve tahdudla mustatır hüviyeti yoktur. Sırf prensip, temsil hakkı, temsil reyi ve anılmak ihtiyacıdır. Ma-lûm ya.

— Yarım elma, gönül alma...
— Diye meşhur ve tecrübe edilmiş bir büyük lakırdı vardır!

AHMET RAUF

İki büyük havuz!

Belediye; Gümüşsuyun- da şelâleli havuzlar yaptırıyor

Ayaspaşadaki belediye inşaatı dolayısıyla bu yolun muvakkaten vesatî neklîye kapatıldığını dün yazmıştık.

Belediye reisliği burada bir «kaskat» vücutte «tirmektir». Şimdi neklî vasıtaları «mühendis mektebi» nin önünde büyük bir kavis çizerek Dolmabahçe in-meketdirlir.

Bu kavsin içindeki büyük bir toprak kütleli tesviye edilmektedir. Buraya büyük bir bahçe inşa edilecektir.

Mühendis mektebinin önünden geçen yolun alt tarafında da büyük bir havuz yapılacaktır.

Bu havuzun sağ ve sol tarafla-rundan gelecek olan pasajlar; havuzun alt tarafında birleşerek hafif bir meyili ile aşağı kadar ine-celmektedir. Havuzdan gelecek olan sular; merdivenin sağından ve solundan hafif «şelâleler» şeklinde akancağıdır. Ayrıca merdivenin alt tarafındaki sedde de ikinci bir ha-vuz yapılacaktır. Sular bu havuz-da tekrar birleşeceklerdir.

Gerek «şelâle» ve ikinci ha-vuzun başında tekrar birleşecek olan yolun kavsinin köşelerinde ve gerekse havuzların başlarında halkın oturup istirahat etmeleri için müteaddit kanepeler konulacaktır. İkinci büyük havuzdan sonra bağ-lı olacak olan bir merdiven de bah-cenin alt tarafından ve doğrudan doğruya Dolmabahçe meydanına çıkması olacaktır.

Hamallar tarifenin art- tırılması istiyorlar

Bazı müessese ve istasyonlarla işkelerinde çalışan hamallar beledi-yeden ücret tarifelerinin arttı-rılmasını rica etmişlerdir. Diğer taraftan buna bir sebep olmadığı için teklifin belediye iktisad mü-dürlüğüne reddolunacağı anla-sılmaktadır.

KÜ. HABERLER

★ Son yağmurlar ve seller yüzünden Kızılcahamam hapışa-nesi tehlikeli bir vaziyete gir-miştir. Bu bina 20 bin lira sarfo-lunarak daha geçen sene yapı-rlmış bulunmaktadırlar.

★ Bu sene şehrimizin muhtelif semtlerinde 900 bin liralık asfalt yol yapılacaktır. Münakasalar martta aılacaktır.

★ Zonguldak kömür havzası -nın devletleştirilmesi projesi ha-zırlanmıştır. Bu yeni proje ile min-taka «toprakaltı» ve «toprak üstü» namile iki kısma ayrılmaktadır.

★ Belediye reisliği soğukhava depolarını süratle ıslah etmeyi kararlaştırmıştır.

★ Yeni Unkapanı - Eminönü yolunun planları da Vali ve Be-le-diye Reisi Lütfi Kırdar tara-fından Ankara'ya götürülmüştür.

yaz zehir kullanmak suçile Salih ve karısı ile birlikte adliye ve-rileceklerdir.

Ziraî mübayeat

Bir hey'et Paris ve Londra'ya gidiyor

İngiltereden mühim miktarda demiryolları malzemesi satın alın-masının kanaklaşdırıldığını ve bu maksatla bir heyetimizin şehri-mizden Londra'ya hareket ettiğini dün yazmıştık.

Memleketimizin ihtiyacı olan ziraî makinelerle sarfı hayvan ve nebat hastahıkları mücadelesi için lüzumlu olan muhtelif malzemenin de İngiltere ve Fransadan temin olunması kararlaştırılmıştır.

Bu maksatla bir ziraat heyetimiz de -rıkunda Paris ve Londra'ya gi-decektir. Bu heyet devlet ziraat isletmeleri kurumuna idare meclisi reisi B. Cemil Taber ile Ziraat Ve-kâleti ziraî kombinalar müdürü B. Necati Tokdemir mürekkedir.

Heyet azası buşinlerde Ankara -dan şehrimize gelecektir.

Doğruca Parise gidecek olan he-yet evvelâ Fransadan ve sonra da Londra'dan malzeme alacaktır.

—

Yeni muvakkat ihraç merkezleri

Yumurtla ihracatımızın müna-kaşesi için Uzunköprüde bir mu-vakkat ihraç merkezi ihdas olun-ması Ticaret Vekâletince karâr-lanmıştır.

Diğer taraftan Ticaret Vekâleti belamut ihracatımız için de Çanakkale ve Fethiye'de birer muvkkat ihraç merkezi tesis etmiştir. Bu yeni kararlar dün şehrimizdeki tüccarlara bildirilmiştir.

Taksim - Ayaspa caddesi

Belediye reisliği; yeni açılmış bulunan Taksim - Ayaspa caddesinin binan evvel tanzimi için çalışmaktadır.

Evvelâ; 85 metre genişliğinde olan bu yeni bahçenin ortasında büyük ve zarif bir bahçe vücutu getirilmesi kararlaştırılmıştır. Bah-çenin planı tanzim edilmektedir.

Bu ne telâşlı tashiş

Cumhuriyet matbaasında bir Alman makine komisyoncusunu bıcaqlamışlar. Olmayan, olmaya -cak hâdiselerden değil. Fakat, Cumhuriyet refikimiz hâdisenin tafsilâtını verirken en önce ve telâşla tashiş ediyor:

— Vurulmuş adam evvelce ma-kine ustasıydı. Şimdi serbest ma-kine komisyonculuğu yapıyordu! Pek telâşlı bir tashiş değil mi? Sanki:

— Cumhuriyet Türk makinist-ler dururken hâlâ Alman maki-nisti çalıştırıyor!

— Diyen varmış gibi. Ha biraz önce çalışmış, ha biraz sonra ayrıl-mış, bundan ne çıkar ki?

BÜRHAN CEVAT

Bekâr esnaf

Her semtte bunları barındıracak yurt binaları aranıyor

Şehrimizdeki bekâr esnafın ve seyyar satıcıların ucuz ve sıhhi bir-er şekilde barındırılmaları için «bekâr esnaf büroları» açılacağını haber vermiştik. Esnaf cemiyetleri müşterek bürosu ve belediye rei-si bu kararı biran evvel mev-kii tatbika koymak için harekete geçmiştirler.

Muhtelif semtlerde müsait bi-nalar aranmaktadır. Bunlar pek kısa bir zaman içinde bulunaca-ktır. Akabinde de, cemiyetlere ka-yıtlı, kâğıtlı teklifler bekâr dük-kâncı veya seyyar esnaf bu evlere kabul oluncaklardır.

Halen bunların han odalarında ve kalabalık çarılar halinde gayri sıhhi bir şekilde yatmaları doğru görülmemektedir.

Bu binalar en kısa bir zamanda bulunacaktır. Esnaf evlerinde ya-tacak olanlar için de civarda ucuz birer «esnaf lokantası», «esnaf gazinosu» temin oluncaklardır.

Bugün han odalarında yatıp kal-an bekâr esnafın masrafı kaç ku-kunus tutuyorsa bu evler ve lokan-talarda da aynı «ara» alınacaktır.

Bu lokantalarda esnafa yazmış sebah kahvaltısı ve akşam yemeği verilecektir.

Öyle yemeği verilmesine se-ben, bu saatte esnafın haricte bu-lunmalarını, Bekâr esnaf evleri tesis ve küşat olunduktan sonra badema han odalarında esnafın gayri sıhhi şartlar altında otur -malarına müsaade olunmayacak ve henüs «esnaf evleri» nde yatıp kalkma «a» mecbur tutulacaktır.

Bu suretle «avri sıhhi bekâr, es-naf hanları da kapatılmış olaca-ktır.

Stajiyer muallimler her zaman mekteplerde bulunacaklar

Kız enstitüleri ile akşam kız san'at mekteplerindeki stajyer mu-allimlerin yalnız mükellef olduk-ları derslere girmekle iktifa ettik-leri ve müstakillen gösterdikleri ders zamanlarında haricinde de ser-best bırakıldıkları anlaşılmıştır.

Maarif Vekâleti dün bu müna-sebetle âlâkadarlara bir emir gön-dermiştir. Bu emirde stajyerlerin meslekde daha iyi yetişmeleri için, ders saatleri 28 den az olanların geri kalan saatlerde de ders züm-releri ile âlâkadar müdürlerinin tenis edeceği muallimlerle bir-likte ders «irme» veya sipariş «şelyesi» olan okullarda icabına göre bu atelyelerde çalışmaya mec-bur tutulmaları tebliğ olmuştur.

Tekaüt ve yetimler

Belediyece maaş bağ-lananların en son listesi

1/1940 tarihinden 1/2/1940 ta-rihine kadar, son bir ay içinde iş-leri bitip kendilerine maaş tahsis olunan Dahiliye Vekâleti ve be-le-diye mütekkait, eytam ve era-milinin listesi dün Dahiliye Vekâ-leti mütekkait ve eytam sandığı ta-rafından vilâyete tebliğ olmuştur.

Bu listeden şehrimizi âlâkadar edenleri yazıyoruz:

İstanbul servisefer tahsil mu-kaayidi Tahsin Tomanç (yetim), Karaağaç mezhabası damga me-muru Süleyman ince (tekaüt), Fa-tih belediye şubesi fen işleri kâ-tibi Hasan Özbek (yetim), İstanbul belediyesi teftiş heyeti reisi B. Tev-fik Uraz «tekaüt», Beyoğlu beledi-yesi evlendirme memuru Refiki B. Salâhattin Yonkas (tekaüt), eski Hicaz vilâyeti mektupcusu Meh-met Seran «etim», Çatalca muha-sebi hususiyet memuru Mehmet Nuri Turekân (tekaüt), Adalar belediye dairesi mühendisi Kas-bar Nemse «etim), Malatya me-busu ve Dahiliye Vekâleti siyasi müstesarı B. Abdülmuttâlî (te-kaüt), eski Kerek mutasarrıfı Ali Yünnü (yetim).

Bu emekli ve öksüzler bu aydan itibaren maaşlarını alabilecek-lerdir.

Profesör Massignon şeh- rimizde de konferans verecek

Türk ve ıslâm tarihi üzerlerinde-ki araştırmaları ve eserleriyle bey-nemilim ilim âleminde yüksek bir mevki ihraz etmiş olan Kollej dö Frans profesörlerinden M. Louis Massignon yarın veya öbür gün şehrimize gelecektir.

Dün Ankara Halkevinde mu-vaflakıvelli bir konferans vermiş olan bu beynemilim şöhretli âlim versenbe öünü şehrimiz üniver-sitesi hukuk fakültesinin 1 nume-ralı ders salonunda saat 16 da bir konferans verecektir.

Belediyelerin gümrük hakkı

1 incikânun 1939 ayı içindeki gümrük resimlerinin yüzde onu o-larak 250 bin 935 lira gümrük ve inhisarlar Vekâletince Dahiliye Vekâletine teslim olmuştur. Da-hiliye Vekâleti tarafından da Be-lediveler bankasına yatırılan mez-kûr para şehrimiz belediyesi ile diğer âlâkadar belediyeler arasın-da taksim olunacaktır.

Avrupa Harbinin Yeni Meseleleri

Birdenbire taarruza geçmeği düşünüyorlar

Almanların çoktanberi bahse-dilen tasavvurları kış mevsimi -nin bu siddetli haftalarında tat-bik edilmekten kâldı. Holanda ve Belçika tarikle garp cephesinde taarruza geçmek işi belki bundan sonraki haftalarda olacak. Fakat Hitlerin gerek askerlikle ve ge-rek diplomasiyla başlıca silâhı şimdiye kadar hep anı olarak ha-rekete geçmek, karşındakileri şaşkırtmayı tecrübe suretile mu-vaffakiyeti istemektedir.

İngiliz matbuatının daima na-zarı dikkatini celbettirdiği nokta ş-u oluyor: Almanlar bugün komşu-larından herhangi biri üzerine ta-arruz edebilecek hâledirler. Ge-rek Holanda ve gerek Belçika hü-kümetlerine Berlin'den verilmiş olan teminatın da hükmü olmasa gerek. Tahmin edildiğine göre Ben nehrinin Holandaya girdiği saha ile Sar mntakası arasında 1,000,000 Alman askeri toplanmış-tır. Diğer rivayetlere bakılırsa Alman erkânharbisi 150 frnka askeri hazır bulundurmak için uğraşmaktadır. Alman devlet rei-si de ordu mevcudünü 300 frnkaya çıkarmak emeline imiş. Alman-ya komşu olan bitaraf memle-ketler matbuatının Berlin'deki muhabirleri tarafından toplana -rak bildirilen rivayetler olsun, malumat olsun herhalde Alman-yanın büyük bir hazırlik içinde olduğunu gösteriyor. Tasavvur-ların hangisi kâğıt üzerinde kala-cek, hangisi filiyat sahâsına geç-ecek? Bunu zaman gösterecektir.

Gerek harbi hazırlayan veka-yiden, gerek harp başladiktan son-ra gözönmünden geçen türlü saf-halardan çıkarılan birkaç netice

vardır ki Avrupalı mütehassıslar bunları şöyle hulâsa ediyorlar:

1— Almanyanın bitaraf komşu-larına taarruz etmeyeceği kestiri-lemez. Fakat bu tehdit ve tehlike bitarafıları birbiriyle daha sıkı surette bağlanmaya sevkedecek-tir.

2— Holanda ile Belçika eğer sımsıkı birbirlerine bağlanmaz -larsa kendilerinin birer birer ta-arruza uğrayacaklarını anlamış-lardır.

3— Almanyanın maksadı kendi etrafındaki komşuların arasında itimatıslık ve gerginlik uyandı-rarak bundan istifade etmektir.

3— Komşular tehdit altında bu-lundurulacak iktisadî sahahardan onlardan birçok menafî temin e-dilmek isteniyor.

4— Fakat Almanya daima ru-hiyat itibarile yanlış hesaplar yap-mış, başka milletlerin hâfeti ru-hiyesini anlayamamıştır. Bunun içindir ki Almanyanın tehdidi al-tındaki konu komşuları korkarak teslim olacakları beklenirken bu-nun aksine olarak birbirlerine yaklaşılmakta ve gittide silâhlana-rak kuvvetlerini arttırmaktadır-lar.

5— Alman propagandası şimdi-ye kadar Fransa ile İngilterenin arasını açmaya, sonra İskandinav-ya ile Holanda ve Belçikanın da İngiliz ve Fransız nüfuzu altına almacağını ileri sürmeğe uğraş-mıştır. Buna mukabil bitarafıların müteffikler lehine olan manevi müzaheretî günden güne artma-ktadır. Vekayin inkişafını bu nok-tadan takip etmek lâzım.

ALİ KEMAL SUNMAN

DISPOLİTİ

İngiliz - Japon ihtilâfı

Yazan: AHMET SÜKRÜ ESME

Bir japon gemisi içinde seyr-hat eden yirmi bir Alman tebaas-ının tevkifi yüzünden İngiltere ile japonya arasında çıkan ihtilâf, geçen sene birkaç Çinlinin İngilizlere ilticaları hâdisesi gibi şü-müllü bir mesele halini almaktadı-r. Hâdisenin mahiyeti şudur: Bir İngiliz harp gemisinin eline düş-mek için kendi kendini batıran Kolumbus namındaki Alman gemisinin tayfaları, bir müddet A-merikada kaldıktan sonra Uza-sark yöliyle memleketlerine dö-nmek üzere Asama Maru isimli deki japon gemisine binmişler. Ja-pon gemisi, japon sahillerine yak-lastığı bir sırada İngiliz harp ge-mileri tarafından durdurulmuş -çinden Almanlar alınmış ve Hong Kong'a götürülmüşlerdir.

japon hükûmeti, bunun üzerine İngiliz harp gemilerinin bu hare-ketini protesto etmiştir. Fakat bir taraftan japon hükûmeti bu pro-testoya yolarken, diğer taraftan da Tiençinde Çinlilerin iltica ha-disesi sırasında yapıldığı gibi, ja-pon matbuatı İngiltereye karşı siddetli nesriyat yapmaya başla-mış ve japonyanın her tarafında İngilizler aleyhine nümayişler ter-pit edilmiştir. Meselenin hukukî ciheti basittir. Bitaraf gemi içinde seyahat eden dısmen tebaası, mu-harip devlet harp gemileri tara-fından tevkif edilebilir mi edil-mez mi? japonya asker olmadıkça muharip devlet tebaasının tevkif edilemeyeceğini iddia ediyor. İn-giltere ise, bahis mevzuu olan a-damlar, askeri hizmet çağında se-ciler tevkif edilebileceğini ileri sür-mektedir.

İhtilâf japonlar tarafından öyle bir eğira sokulmuştur ki, japon hükûmetinin bu meselede iyi ni-yette hareket ettiğinden hakikî şüphe edilmektedir. Siyasi bir ihtilâfın halini güçleştirmek için ona sebep olan hâdiseyi milli haysiyeti rencide etmiş gibi gös-tererek efkârınunumeyi tehlike etmeğe kâfidir. japonyanın bu meselede öyle bir hareket tarat takip ettiği görülmektedir.

Diğer bazı japonlar da İngilt-e-reyi, hukuk bakımından haklı gö-rmekle beraber, psikoloji bakımın-dan İngilizlerin hata ettiklerini il-leri sürüyorlar. Bu sözlerin ma-nası şu olabilir: İngiltere hakkı ol-makla beraber, japon milletinin hassasiyetini düşünmeli idi. Mu-harip vaziyette bulunan bir dev-let dısmenile mücadele ederken, yalnız hukuk kaidelerine âmil ol-bilir. Bu hukuk kaidelerinin in-sında kalan su ve bu milletin has-sasiyetini nazarı itibare almayı mecbur değildir.

İşin ievvâli şudur ki japonya, tür-ki mülteci Çinliler meselesinde ol-duğu gibi, İngiltereden bazı kon-sesiyonlar koparmak için yoktan mesele çıkarmak istemistir. Mil-teci Çinliler meselesi çıktıktan sonra derhal ihtilâfın hududu ve şümülü genişliyerek bu mesele ile hiç alakası olmayan bir takım islet ortaya atılmıştır. Şimdi de «böyle bir maksadın gizli olduğu tahmin edilebilir. Çünkü japon hükûmeti protesto ile iktifa etmiyerek mu-kabele bilimsile geçip İngiliz ge-milerini tevkif ve teftiş etmeğe başlamıştır. Ticaret gemilerinin teftiş ve muayene ancak muharip devletlere verilmiş bir hak oldu-ğuna ve japonya da muharip ol-madığına göre, japon hükûmeti-nin bu noktada hakkı yoktur. Ve bu tedbirle mukabele bilimsile ol-rak bile müraace edilemez. Fa-kat japonyanın beynemilimle ve nasabette hukuk ve temsül ka-yıtlarile mukayyet olmadığı gö-rülmektedir.

Birimizin Dardi Hepimizin Dardi

Bir meb'usa açık mektup

Gaistada Melek hanı 23 nu-marada oturan avukat Tri-yantafilos Kaya bize şayanı dikkat bir mektup gönder-miştir. Bu okuyucumuzun mek-tubu, daha doğrusu, bize de-ğil, Eskişehir meb'usu Stamat Özdamara hitabendir. Mevzuu bahis avukat, Balıklı Rum has-tanesine tek mütevevli olarak Bay Stamatın tayin edildiğini gazetelerde okuduğunu, fakat bu havadise bir türlü inan-mak istemediğini, çünkü, meb'uslukla, haricte böyle bir aidahtı vazifenin kabili telif olamayacağını yazmaktadır.

Biz sadace, bu mektubun muhteviyatını hulâfatan kay-detmekle iktifa ettik.

Yazan: İskender F. SERTELLİ

BAR ÇİÇEKLERİ

No 62

— Şu halde şimdi yetmiş beş ya-şında demek?!

— Evet. Hem de o kadar çokmuş ki... İnsanı gözlükle bile tanıyamı-yor. Böyle bir bunağı bu kadar naz-ık bir zamanda harbiye nazarı ya-parsa, memleket o adamdan ne hayır görür.

— Şimdi ne olacak?

— Kendisine tezkere yazmamı emretmişti. Ben de paşanın son ha-lini söyledim. Aradan geçen yirmi seneyi hiç hesaba katmadan; o çok dinç bir askerdir, dedi... Çıldırarak isten bile değil, Selma Hanım!

— Canım, bundan size ne? Siz e-mir kulu değil misiniz? Yazın tez-keresini... Bilsin oştın bu iş.

— Yazdım. Yazdım amma, hidde-timden de kendi kendimi yedim. Bakalım yeni harbiye nazım kaç koltuk deşneğile gelecek maaş-mına.

Selmayı hiç de enterese etmeyen bu mevzular üzerinde daha fazla durmek istemiyen Semih:

— Bu münasebetsiz çocuk ta hâ-lâ gelmedi, dedi, görüyorsunuz val Dünyada sözünde duran kimse kal-mamış. Herkes yalana, dolana, hi-leye saamış. Artık iğreniyorum bu yalancın insanlardan.

— Hakkınız var, Semih Bey! Ben de nefret ediyorum... Bihassa Ce-mil'in bu yalancılığından. Artık an-ladım ki, Cemil sizi de, beni aldat-tığı gibi aldatıyor. Böyle bir adam-la arkadaşlık yapmanıza hayret e-diyorum.

— Ne yapayım? Ben arkadaşla-rımı ıslah etmek ve kötü huyların-dan vaz geçirmek isterim. Bunun için ne kadar çalıştığımı, ne zah-metler çektiimi, nelele katlandığımı görüyorsunuz!

— Sayamı takdirsiniz doğrusu. Tebrük ederim sizi. Fakat, iyilik anlamıyana, iyilik yapmakta ısrar etmek doğru değildir.

Semih Kâmrân son kararını ver-miştir.

Selmaya aşkıını itiraf ederek:

«— Sizi seviyorum. Şu heriften vaz geçin. Beraber evlenelim!»

Diyecekti. Kafasının içinde yer-leşen bu arzu-yu ızhâr etmek fir-satını atarken odanın kapısı bir-denbire açıldı. Hademelerden biri:

— Misafiriniz geldi, Beyim! Dedi. Semih şaşalıdır.

Selmanın gözleri bir anda ışı-ladı:

— Demek ki yalan söylememiş.

Demek istiven bir eda ile Semi-hin yüzüne baktı.

Hademe sordu:

— Buraya mı alayım?

Gelen kimdi? Semih, Cemili şahsan bile tanııyordu. Bütün bu dolapların iç yüzü şimdi mey-dana mı çıkacaktı?

Semih aşkın bir tavırla:

— Buraya gelisin... Diye mırıldandı.

Biraz sonra kapının önünde şen bir ses duyuldu:

— Semih Bey yataak odasında mı oturuyor.

— Evet, beyim! Hemşireleri gel-di de. Bugün burada oturuyorlar. Kapı açıldı.

Semih gelen misafiri görünce gülümse başladı:

— Hay Allah cezanı versin, Ce-lâl! Biz kimi bekliyorduk... Kim geldi.

Selma da birdenbire müthiş bir inkisarı hayale uğramıştı.

Avukat Celâl her ikisini de se-lâmıyarak odaya girmişti.

— Vallahi, dün gecedenberi me-rak ediyordum, dedi. Büyükdere'de Cemili bukdunuz mu? Ne yaptınız? Bu tarafa gelmekten söyle bir uğ-ramam dedim. İyi ki gelmişim. Selma hanım da buradadır.

Selma ıhtilalini toplayarak:

— Evet, dedi, Cemil bugün bu-raya «leceğini söylemişti de onu bekliyordum.

Semih:

— Hâlâ gelmedi, dedi. Bu ya-lancı çocuktan ümidimi kestim artık.

Celâl sordu:

— Dün «ce görüşemediniz mi? — Hayır. Şebboyyla aynı otelin üst katında koyun koyuna yat-mışlardı. Sabaha kadar bekledik. Bir aralık kendisini gördüm. Ba-na bütün buraya geleceğini vâ-detti. Gelmedi.

Celâl kahkahayla güldü:

— Ben onları otomobil ile Ka-raköyden geçerken gördüm. To-katlıya giriyorlardı! Cemilden ha-yır yok... Bosyere ümitleniyor -sunuz!

Semih, Selmanın yüzüne baktı:

Selma:

Ruslar büyük zayıat vererek çekildi

(1 inci sahifeden devam)

bik edilmişti. Bilhassa topçu, simdiye kadar göstermediği faaliyeti göstermişti.

Dün Finlandiyanın cenubunda Rus tavyareleri yirmi dokuz köyü bombalamışlardır. 20 kişi ölmüştür.

FINLANDİYADA İNGİLİZ TAYYARELERİ

Londra 4 (Husus) — Deyli Telgraf gazetesi, Finlandiyada yalnız Amerikan tavyarelerinin değil, son on beş gündenberi ilkinin şartlarına uygun İngiliz tavyareleri-

nin de kullanılmakta olduğunu yazmaktadır. Tavyare ve pilot seviyatına devam edildikçe, Finlandiyada hava muharebeleri de ihtiham edilmiş olacaktır.

FIN HARİCİYE NAZIRININ BEYANATI

Londra 4 (Husus) — Finlandiya Hariciye Nazırı Pisto Piti sadece insanı yardımın kâfi olmadığını, Finlandiyanın uzun menzilli toplara ve askere ihtiyacı olduğunu söylemiştir. Bu sahada yapılacak yardım ne kadar seri olursa, o derece müessir olacaktır.

Katilebedoktorunu niçin öldürdüğünü anlattı

(1 inci sahifeden devam)

gönderilmek üzere beş yüz lira istiyor. Kadın masasının biriktirdiği bu parayı derhal veriyor. Artık hafta tatillerini beraber geçiriyorlar.

Naciye bundan sonrasını şöyle anlatıyor:

— Bir gün, bir münasebetle Haseki hastanesine telefon ettim. Mehmet Aliyi aradım, ihtisas imtihanını verdikten sonra, buradan ayrıldı, dediler.

Hiçbir şeyden haberim olma- dan onun böyle ayrılışı, birden- bire beni fenalastırdı. Annesinin, babasının yanına gideceğini düşün- düm. Derhâl trenle atlayarak, Kili- se gittim. Yolda hastalandım, beni oradaki hastaneye yatırdılar. O sırada beni geldi, hastanede bul- du. Kiliye gittiğinden dolayı çok kızmıştı. Ben ona:

— Senin için gelmedim. Paramı istiyorum, dedim, O:

— Sen hemen İstanbul'a git, ar- kandan ben geliyorum, parayı da şimdi vermeme imkân yoktur, de- di.

TEKRAR AYRILIŞ...

Ben oradan ayrıldım, yolda yine rahatsızlandım. Onun Ankara- ya Vekâletten izin almak için git- tiğini öğrendim. Burada Mehmet Ali'nin Selçuk otelinde oturduğunu öğrendim. Bir gün tam Sıhhiye Vekâletinin önünde kendisine rasladım. Beni görünce şaşır- dı. Biraz konuştuk.

Bir müddet sonra Selçuk otele- ne geldiğim zaman, onun eşyasını to- pıyarak, gittiğini haber aldım. O sırada otelin garsonu bana, onun kahvede bir arkadaşını bekledi- ğini haber verdi. Derhâl kahveye gittim, çağırtdım. Kendisi buna fe- na halde sinirlenmiş gibiydi.

— Sen benim istikbalimle oynu- yorsun, eğer sen beni Vekâlete si- kâyet edersen, ben de seni polise si- kâyet eder, hayatımla oynarım, dedi.

Bunun üzerine münakaşa etmiye- başladık. Nihayet daha 10 gün bu- radayım, görüşürüz, diyerek ben- den ayrıldı. Ertesi gün yine tele- fon ile hep kendisini takip ediyordum. Aksama doğru benim otele- me geldi, hiçbir şey olmamış gibi benimle konuşmaya başladı. Türlü şeylerden bahsederek beni İstan- bul'a göndermek istiyordu. Ben bir- yere gidemem, dedim ve 500 lira için bir senet istedim. O, hiç o ta- rafı değildi.

Bunun üzerine aramızda münaka- şa başladı ve kendisini şikâyet edeceğimi söyleyince beni ölümle tehdit edip üzerine saldım dedi. Ben de gayriihtiyari tabancamı çıkarıp vurdum!

ŞAHİTLER NELER DEDİLER?

Bundan sonra İzmir oteli kâtipi şahit Kemal ile, Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti sicil müdürü Salih, Doğumevinde nısıyie asistanı Samih Enyal ve karısı, tabibi adli Behcet, şahit olarak dinlen- diler.

Bunlardan sicil müdürü Salih, Naciyenin kendisine telefon ede- rek doktor Mehmet Aliyi sordu- ğunu, maktulün Avrupaya gitmek istediğini, Samih Enyal ile karısı da kendileri de Kilisli ol- dukları için maktul doktoru An- karaya gelince evlerine çağırduklarını, fakat Naciyeden hiç bahset- mediğini söylediler. Tabibadli Behcet ise, maktul ile Naciye ara- sında bir boğuşmayı tabben tesbit edemediğini, maamafih genç kadı- nın boynunda bulunan tülbinden parmak izlerine mâni olabilece- ğini beyan etti.

MÜDAFAA VE KARAR

Müteakiben müddeumumî 448 inci maddeye göre ceza istedi. A- vukatlar beraet, olmazsa tahrikin düşünülmesini istediler.

Naciye de son defa ayağa kal- karak:

— «Ben artık ondan nefret et- meğe başlamışım. Aşkın ihane- tile sonuçtu. Maksadım yalnız paramı koparmaktı», dedi.

Müteakiben karar verilerle genç kadın hapisine gönderildi.

ŞEHİR TİYATROSU

Tepebaşında dram kısmında

Bu akşam saat 20,30 da

(O KADIN)

İSTİKLÂL CADDESİNDE KOMEDİ KİSİMİ

Bu akşam saat 20,30 da

(OĞLUMUZ)

Şehir Tiyatrosunun bütün hasıla- tını felâketlere tahsis ettiği büyük müsameresi 5 Şubat Pazar- tesini akşamı ilk defa olarak:

PEMBE SOKAK 46 No.

Yazan: M. Feridun

Harp Olmıyabilir mi?

(Başmakaleden devam)

B— İktisaden kendisine açık olan kapıları kapamaktan müstağ- nî kâlacek vaziyette değildir.

C— Fransa ve İngiltere hava, kara, deniz ordularını bir yıldırım taarruzu ile mağlûp etmek iktidar ve imkânına sahip değildir. Sahip olmak iddiası ve hazırlığı içinde- dir.

Bu esaslar doğru ve yerinde ol- duğu takdirde de Almanya için sövle bir hatlı hareket takibi muhtemel olabilir:

A— Taarruz etmemek, Zigrit de müdafaa kalmak, taarruz beklemek

B— Kendisine açık olan iktisadi kapıları kapamamak hususunda azamî dikkat göstermek

C— İtalya ve Sovyetlerle mev- cut münasebatını idame etmek ve bunu daha faydalı bir şekle ifra- ğa çıkarmak

D— İhtiyat kuvvetlerini teçhiz, talim ve terbiye etmek, mümkün olduğu kadar ve nisbette yeni de- nizaltılar, tavyareler yapmak...

E— Harbi bugün olduğu gibi bu baharda ve yazda da idame etmek, Polonya ve Çekoslovakya iyice yerleşmek, mahsul almak, maden- leri işletmek, kuvvetlenmek ve ilhak ettiği araziye her türlü me- tal ile fevzli bir hale getirinceye kadar harbi havada ve karada ida- re etmek

F— Garp cephesi haricinde ye- ni bir cephe açılmamasına azamî dikkat göstermek ve taarruzu mütteliklerden beklemek; ancak dahilde efkârı umumiyeğin sabır ve iltımadı muhafaza etmek için yeni ve mevzî bir zafer kazanmak.

İşte bütün bu ihtimallerdir ki: — Harp olmıyabilir mi?

Sualini de teklife değer bir mevzu halinde ortaya çıkarmak- tadır. Eğer, Almanya bu cihete temayül ederse ve müttelikler de ilkbahar veya yazda kendilikle- rinden Almanya taarruz etmese- lerse bu şekilde 1940 ilkbahar ve yazı da sadece ekonomi, politika ve hazırlık harbi ile geçebilir.

İngiliz milletine Millî Şef'in şahsî bir mesajı

(1 inci sahifeden devam)

«Bu fırsattan istifade ederek kendi namına ve Türk milleti na- mına, çok samimî dostluk tezahürü saydığım bu hareketle karşı derin minnettarlığımı ifade etmek iste- rim.»

Muhabir bu şahsî mesajı kaydet- tikten sonra: Millî Şefin hem ge- vik, hem neş'eli olduğunu, her sa- bah atı ile bir gezinti yaptığı an- latıyor ve yazısını şu sözlerle bi- tiriyor:

«General İsmet İnönüden ay- rılıyorken Türkiye ile ona bağlı olanların, mukadderatının, cesa- retli, fakat sağlam nikbinlik ve realizm ile mümtaz bir adamın e- linde emniyet içinde bulunduğu ihtibasını tahayyül ederim.»

«General İsmet İnönüden ay- rılıyorken Türkiye ile ona bağlı olanların, mukadderatının, cesa- retli, fakat sağlam nikbinlik ve realizm ile mümtaz bir adamın e- linde emniyet içinde bulunduğu ihtibasını tahayyül ederim.»

«General İsmet İnönüden ay- rılıyorken Türkiye ile ona bağlı olanların, mukadderatının, cesa- retli, fakat sağlam nikbinlik ve realizm ile mümtaz bir adamın e- linde emniyet içinde bulunduğu ihtibasını tahayyül ederim.»

«General İsmet İnönüden ay- rılıyorken Türkiye ile ona bağlı olanların, mukadderatının, cesa- retli, fakat sağlam nikbinlik ve realizm ile mümtaz bir adamın e- linde emniyet içinde bulunduğu ihtibasını tahayyül ederim.»

«General İsmet İnönüden ay- rılıyorken Türkiye ile ona bağlı olanların, mukadderatının, cesa- retli, fakat sağlam nikbinlik ve realizm ile mümtaz bir adamın e- linde emniyet içinde bulunduğu ihtibasını tahayyül ederim.»

«General İsmet İnönüden ay- rılıyorken Türkiye ile ona bağlı olanların, mukadderatının, cesa- retli, fakat sağlam nikbinlik ve realizm ile mümtaz bir adamın e- linde emniyet içinde bulunduğu ihtibasını tahayyül ederim.»

Konsey busabah son içtimainı yaptı

(1 inci sahifeden devam)

antantına bağlılarına dair teminat vermiştir.

Dünkü ziyafette Yugoslav Ha- ricioye Nazırı Markovic zamanın fevkalâdeliğine işaret ederek bil- hassa demistir ki:

« Bu vaziyet karşısında Balkan antantının rolü, sulh yolunda faa- liyetlerini arttırmak, büyük bir te- emni ile ve müsabet bir zihniyetle çalışmak olmalıdır. Esasen bu prensipinden asla ayrılmamış bu- lunan antant şimdiye kadar çok iyi neticeler elde etmiştir.»

Bulgaristanla Macaristanın Bal- ken antanta hekkında malik ol- dukları iyi hisleri büyük bir mem- nuniyetle kaydeden hariciye na- zırı İtalyanın da Balkanlar ara- sındaki tesanüd ve iş birliğini iyi bir gözle takip ettiğini bildirmiş ve şöyle bitirmiştir:

« Balkanlar bundan sonra da sulh yolunda çalışacaklar ve bu gayeleri uğrunda faaliyetlerini bir kat daha şıktıracaklardır. Ancak bu işbirliği sayesinde ufuk- taki tehlikeler uzaklaşabilir.»

EKSELÂNS GAFENKO'NUN NUTKU

Yugoslav hariciye Nazırı müte- akip konseyin bu devre reisi olan Romanya hariciye nazırı ekse- lâns Gafenko söz almıştır.

Balkanlar arasındaki tesanüd ilizumunu ve bu tesanüdü bugü- ne kadar sulhe yaptığı hizmetleri kaydeden Gafenko, Bulgaristanla Macaristanın antantın faaliyeti hekkında göstermiş oldukları an- layış üzerinde bilhassa tevekküf ederek demistir ki:

« Bu kıyaslı siyasetinden do- layı Bulgar Başvekiline teşekkür etmeyi bir vazife bilirim. Sulh yo- lüne halledilmeyecek hiç bir ihtilâf tasavvur edemiyorum. Yeter ki iki tarafta da hüsnüniyet olsun. Ma- caristanın da aynı şekilde hareketi teşekkile ve tekdire sayandır. İ- talyanın takip ettiği siyaset de çok verimli ve müsabetir.»

Balkanlar tarihin seyrinde bu- ğüne kadar yekdiğerlerle bir çok defalar çarpışmışlardır. Bu mana- sız hareketler neticesinde beyhude yere dünya kadar kan döktümü- ştür. Fakat bu devir geçmiştir. Hiç bir devlet, hiçbir zümrenin aley- hinde olmayan Balkan antantının faaliyeti dünyaya amok sulh ve saadet getirir. Balkanlar bu ga- ye uğrunda elbirliği ile çalışmakta devam edeceklerdir. Kadehini genç Yugoslav Kralı ikinci Petro, Yu- goslav milleti ve Yugoslav Harl- cıye nazırı şerefine kaldırıyorum.»

DÜNKÜ TOPLANTILAR

Belgrat 4 (Husus) — Konsey dün bir öğleden evvel 11 de, diğeri 17,30 da hariciye nezareti bina- sında iki içtima yapmıştı.

Müzakereler son derece müsait bir hava içinde yürümekte ve te- klif edilen bütün meseleler hak- kında derhal ve kolaylıkla kararl verilmiştir.

AVALA AJANSI DİREKTÖRÜNÜN ZİYAFETİ

Belgrat 4 (Husus) — Avala ajansı direktörü Jorj Petçis Belgrat tay- yare kütübünde Balkan ajansları

Sabahleyin onunla birlikte hare- ket edeceği sırada misafir muh- tarla görüşti. Sonra beni çağır- dılar. Muhtar:

— Sana az zamanda çok para temin edecek; Sofiriden intikam almanı kolaylaştıracak bir iş var. Yalnız eskiya âdeti üzere öl de- nildiği yerde icabında öleceğine, hiçbir şey söylemeyeceğine, seni yanına alacak zatın her emrine körükörüne itaat edeceğine besa yapman lazım!

Dedi, Muhtarın teşviki ile ka- bul ettim. İşte kapiten; o gün bu gündür kapiten Red Watter ile çalışıyorum.

— Sen burada mı kalıyorsun her zaman?

— Hayır kapiten.. Ayastafano- sta (1) Mösyo Antipann köşkünde duruyorum.

— Bu isten biktın mı Mihai?

Mihai omuzlarını silkti:

— Ne münasebet kapitenim... Daha hizmete hazırım! Dünyada evim, barım; kimin kinsem yok. Tek arzum Sofiriden intikamımı almaktır. Onun için her işimi ha- zırladıktan sonra sizden izin iste- rim.

— Pekii.. Ben şimdi yatacağım! Yarın sabah sen beni görmeden Ayastafanosa gitme!

— Başüstüne kapiten!

Mihai odadan çıktı; Davust so- yunarak yatmağa girdi, çok geçme- den derin bir uykuya daldı.

(Devamı var)

(1) Simdiki Yeşilköyün o za- manki ismi. R. Y.

müessislerine bir ziyafet vermiş- tir.

BUGÜN NESREDİLECEK TEBLİĞ

Belgrat 4— Konferans meha- filinde söylendiğine göre bugün nesredilecek olan tebliğde Balkan antantının Avrupa harbine ka- tılmamak arzusu yeniden izhar e- dilecek, antantın, azasının karşı- lıklı menfaetlerini müdafaaaya az- mettiği, bütün komşu hükümet- lenle, bilhassa İtalya, Macaristan ve Bulgaristanla dostane münase- betler arzu eylediği zikredilecek- tir.

HARİCİYE VEKİLİMİZ YARINI NİŞ SEHRİNDE GEÇİRECEK

Belgrat 4 (Husus) — Yugoslav Başvekil Hariciye Vekilimizi Nis- deki malikânesine davet etmiştir. Saracoğlu bu nazikâne teklifi ka- bul etmiştir. Yarın sabah Nise va- racak olan Vekiller, o günü Niste beraber geçireceklerdir.

Saracoğlu yarın Nisten hareket ederek salı sabahı saat 11 de Sof- yaya varacak ve Sempron ekspre- sinin hareket zamanına kadar ka- larak Bulgar Başvekil ile görüşe- cektir.

Şimal denizinde

Alman tavyareleri dün 13 vapur batırmışlar

Berlin 3 (Radyo) — Dün 20 Al- man tavyaresi, Şimal denizinde 9 müselliş tüccar ve 4 mayn gemisi batırmışlardır. Tavyarelerden üçü üslerine dönmeyiştir.

İngilterede yeniden silâh altına alınacaklar

Paris 4 (Radyo) — İngiltere har- bive nezareti, 24 yaşında bulunan- ları mevas ayında silâh altına alın-maları kararlaşmıştır. Bunların mecmuu 250,000 dir.

RADYO ANKARA RADYOSU

Dalga Uzunluğu:

1648 m. 182 Kc/s. 120 Kw. T.A.P. 31.7 m. 9465 Kc/s. 120 Kw. T.A.Q. 19.75 m. 15195 Kc/s. 20 Kw.

Saat 18 Program ve men- leket saat ayarı, 18.05 18.05 Müzik: Radyo caz orke- stresi, 18.30 Çocuk saati, 18.55 Ser- best saat, 19.10 Memleket saat ayarı, Ajans ve meteoroloji ha- berleri, 19.30 Türk müziği: Ça- kanlar: Ruşen Kam, Reşat Erer, Vecihe, Cevdet Kozan, İzzettin Ökte,

1 — Arif Bey - Hicaz şarkı : (Kurdü meclis aşıkân meyhan- de), 2 — Şevki Bey - Hicaz şar- kı: (Sen bu yerden gide), 3 — - Hicaz şarkı: (Su köylünün yosmada kızı), 4 — - Evie türküsü: (Atladım bahçene gir- dim), 20.15 Konuşma (Tarihben sahifeleri), 20.30 Türk müziği: Fa- sil heyeti - karışık program, 21— Türk müziği: Halk türkülleri, İ- nebolulu Sarı Recep, 21.15 Mü- zik: Schubert - Genç kız ve ölüm kuarbeti, Çalanlar: Licco Amar, Erver Kapelman, İzzet Akbayrak, Mesut Cemil, 21.50 Müzik: Sen- fonik müzik: (pl.), 22.15 Memle- ket saat ayarı, Ajans haberleri; Ziraat; esham - tahvilât, kambi- yo - nakut borsası (tiyat), 22.30 Ajans spor servisi, 22.40 Müzik: Cazbent (pl.), 23.25/23.30 Ya- rınki program, ve kapanış.

BUGÜN İPEK Sinemasında

UYDURMA HAYALİ VAK'ALAR DEĞİL... HAKİKİ SURETTE AF- RİKANIN EN ESERLİ, MÜTHİŞ YERLERİNDE KORKUNC - VAHŞİ KABİLELER ARASINDA FİLM ALINAN

TÜCCAR HORN (TÜRKÇE SÖZLÜ)

Dünyanın en meşhur 8 av cısmın istikale tertip e- dilen av seferleri — ASLAN — KAPLAN — FİL — GERGEDAN — TİMSAH — YILAN — SU AYGI- RARI ve saire — VAHŞİ KABİLELERİN ELİNE DÜŞEN AVRUPALI BİR KIZIN AŞK ve MACE RASI

İlâve olarak : İngiliz Donanması Faaliyette (Türkçe Sözlü)

Filmin uzunluğundan bug ün seanslar 10 - 12 - 2 - 4.15 - 6.30 ve 9 da

AKDENİZDE TÜRK DENİZCİLERİ

Yazan: ZIYA ŞAKİR No. 54

Kalede iki binden fazla silâhşör, ihtiyaca kâfi cephane vardı

Bunlardan, (Stefano) nun ge- misi, bir Türk gemisine rampa etti. Fakat o gemiyi ateşlemeye va- kit bulamadan, bizzat kendisi a- levler içinde kalarak, güçlülük karşı sahile bindirdi. Orada, kay- nayıp gitti.

(Antonyo) nun talihi, bedbaht kardeşinden daha cömert dav- randı. Bu genç ve cür'etkâr Vene- dik kaptanı, şuursuz bir fedai cılgınlığı ile, toplarını iki tarafa sağa sağa Türk gemilerinin ara- sından kaydı. Halkı kalesinin bu- nüne kadar gelmiye muvaffak o- larak orada, kalenin (Sen jakı) bur- cu karşısında demir attı.

Adanın vali ve kumandanı (Pol Eriç), bu cesur fedaiyi merasim- le karşıladı. Gemisinden çıkıp kaleye götürerek, Venedik donan- masının ne zaman imdada gele- ceğine dair istivevba başladı.

Antonyo, Amiral Nikolanın da- ha hâlâ hiçbir seye karar verme- diğini, Salamin açıklarında im- dat beklediğini bildirdi. İçinde bu- lundukları elim vaziyeti bütün uryanlığı ile izah etti.

— Hiç kimseden, en küçük bir yardım ve muavenet beklemeyi- niz. Eğer, Venedik Cumhuriyeti- nin şerefini muhafaza etmek ist- iyorsanız, evvelâ son askerinize kadar feda ediniz. Sonra da, kale- nizin burcları üzerinde can verin- iz.

Dedi, Essens, Venedik kumandanı da bu fikride idi. Kalede, yirmi bin müteavviz silâhşör ile, uzun za- man muhasaraya dayanacak ka- dar cephane ve erzak bulunuyor- du.. Adanın halkı ise, son dere- cede cengâverdi. Kumandanın tah- minine göre, Mahmut Paşanın ka- raya çıkardığı Türk askerlerle muharebe eden bu cengâverler, sayet mukavemetten âciz ka- lırsa, hiç şüphesiz ki kaleye iltica ve kendisine iltihak edeceklerdi.

Venedik kumandanı bu hesap- ları yaparken, (Fatih) de tertiba- tını bitirdi. Karaden ve denizden kaleyi muhasara etti.

Harp, ilk defa topçu düellosile açıldı. Her iki tarafa da hiçbir fay- da temin etmeyen bu beyhude top atışlarından sonra, Türk askerle- rinin hücumları başladı.

Burada, başkumandanlık vaz- ifesini bizzat deruhte eden (Fatih) ile, oldukça kıymetli asker me- ziyetlere malik olan (Mahmut Paşa), bu hücumları cidden ma- hirane bir surette idare ediyor- lardı. Fakat, kaleden o kadar şid- det ve inat ile mukavemet görü- yorlardı ki, ateş menzillerinde ileri geçemiyorlardı. Yapılan üç büyük ve umumi hücum, kaleden yagan

sel gibi ateş karşısında tamamile eridi. Ve bu hücumlar yalnız a- kamete uğramakla kalmadı, aynı- zamanda tam (20 bin) Türk aske- rinin kanlar içinde yere serilmesi ile neticelendi.

(Fatih), bu fahiş zayıat karşı- sında, durup düşünmek mecburi- yetini hissetti. Sayet bu cebri hü- cumlara devam edilecek olursa, hiç şüphesiz ki koca ordu, kalenin cehennemî ateşleri altında bir kar- kütsi gibi eriyip gidecek.. Tan- talım nümayişlerle başlanan bu parlak sefer, acı bir muvaffaki- yetsizlik felâketle neticelenecekti.

Fatih, yapacağı hücumları mü- essir bir sekile sokmak için tedbir- ler düşünürken, hiç beklenilmeyen bir hâdisе zuhur etti. Kalenin top- cu kumandanı (Toma Socayvo) ile kumandan (Eriç) arasında bü- yük bir ihtilâf başgösterdi.. Bu ihtilâf birdenbire o kadar büyü- dü ki, topçu kumandanı, (Fatih) e gizlice bir mektup gönderdi ve bu mektupta da:

(Bu nankör kale kumandanının izzeti nefsimi cerhader eden mu- melelerine katlanmaktansa, size hizmet etmeyi tercih ediyorum., Umumi bir hücum yapınız. Bu hücumunuz esnasında, top ateş- lerini öyle bir surette idare ede- ceğimi ki, askerleriniz hiçbir za- rar vermeyen, kale kaplarına dayanabileceksiniz.. Fakat şunu da ilâve edeyim ki, bu hizmetimin mükâfatını isterim.)

Dedi, (Fatih, birdenbire bu mektuba it- mak etmedi. Bir tuzağa düşürül- mek istenildiğini zannetti. Topçu kumandanının tavsiyesi mucibin- ce hareket etmeden evvel, onunla gizlice muhabereye girişti.

Lâkin bu muhabere, uzun sür- medi. (Fatih) tarafından gönde- rilen mektuplardan biri, topçu kumandanını abluca eden casus- lar tarafından yakalanarak kale kumandanına verildi.

Kumandan Eriç, bu ihanet kar- sısında o kadar hiddetlendi ki, az kalsın çıldıracaaktı.. Derhâl topçu kumandanını çağırtdı. Elindeki i- hanet vesikasını onun yüzüne carptı:

— Venedik Cumhuriyetinin na- mus ve hayatıle oynayan şu alcağı Türk ordusunun karşısına asınız, Diye bağırdı. Bedbaht Tomaso hemen orada boğularak kalenin Türk karargahına karşı olan oda- larından birinin parmaklıklarına asıldı.

Böyle mühim bir yardımdan mahrum kalmak, (Fatih) i müte- essir etti. Artık kendi işini, bizzat kendisi görecekti.

(Devamı Var)

Yazan: Rahmi YAĞIZ

No: 29

Donanma Geliyor

Kayıdağı bayırına doğru, fundalıklar arasından yürümeğe başladım

Karşıma gelen bostanın çitinden atladım. Ağaçların arasına gire- rek kayboldum.

O gün akşama kadar Büyük Drakos tepesinin arkasındaki bos- tana, bostan kıyusunun kenar- ında yığıl fasulye sırıklarının al- tında gizlendim. Karanlık basma- oradan çıktım. Karımın açtı. On param yoktu. İzmite gitmek, beni ele veren, yakalatan hain Sofiri- den intikam almak istiyordum. Fakat karadan gidemezdim. Mal- tepede olduğumu uzaktaki talim- gâh binasından taanmışım. Sa- mandere köyünde taneliklerim, hatı akrahalarmı vardı. Lâkin o- rayı gitmek tehlikeliydi.. Endaht mektebinin civarında bulunuyor- dum. Bu da ayrıca bir tehlike idi. Çinkü mektebin devriyeleri bana raslayınca durduracak; gündüzlü- vala da hiç şüphesiz bu civarda dalaşan budaklandığı için beni hemen yakalayacaklardı. Bulun- duğum yerde de kalamazdım. Çar- nıçer çıktım.. Kayışdağı bayırına doğru fundalıkların arasından yü- rümeğe başladım. Çalılar arasında bu gece ilerleyiş ayaklarımı par-

calıyor; pantolonumu iplik iplik e- diyordu. Kan, ter içinde 2,5 saat yürüdüm. Bir tepe aşım. Uzak- tan iki üç titrek ışık belirdi.. Bu- rası bir köyüdü.. Maltepe civarında Rum köyleri bulunduğu bili- yordum. Bunlardan birine ka- pağı atarsam da muhakkak kur- tulaacaktım.

Mihal bir dakika durdu. Soluk soluğa anlatıldığı bu hikâye, ken- disinin bu gizli teşkilâta nesil gir- diğini gösteren bu efsanemsi an- latış Davustun âdeti uykusunu getirmişti. Delikanlı gerinip esni- yerek sordu:

— Daba uzun mu hikâyen Mi- hal?

Öteki posbryıklarımı avucunda burarak devam etti:

— Yok kapitenim! Bitiyor! Ne- rede kalmıştım.. Hal.. Uzaktan gördüğüm ışıklara doğru son bir gayretle yürüdüm. Bir köyün di- şındaydım.. İri iki köpek, gece yarısı köye gelen beni yabancu bulmuş olacaktı, havlayarak ü- zerime yürüdüler. Yerden bir taş kapım; savurdum.. Bir de küfür

okledim.. Karanlıkta bir mekaniz- ma sakırtısı oldu. Dizlerimin başı- çözüldü.. Olduğum yere çökecek- tim. Arkasından rumca konuşan kaba bir ses yükseldi:

— Kimsin yabancısı?

Hemen cevabı verdim:

— Yolunu şaşırmış garip bir köylü..

— Hangi köydensin?

— İzmitten...

Köye giren yolun iki tarafında- ki bahçelerin çukurlarından iki a- dam çıktı. Yanına geldiler. Bun- lar: köyün yerli bekçileriydi.. Be- ni tepeden tırnağa süzdüler; so- nra yanlarına alarak muhtara gö- türdüler.

Uzatmayalım kapitenim.. Muht- arla uzaktan akraba çıktık. Ona hâdiseyi; Sofiriden ihanetinden be- nüm Bakılköyüne gelişime ka- dar teferrüatle anlattım. Bana acıdı. Muhafaza edeceğim söyle- di. Turas oldum.. Ehbiselerimi de- ğistirdim. Muhtarın amcasının oğ- lu diye köye kaldım.

Jandarmalar her gün köye uğ- ruyor; benim yanımda İznaiten ge- tirttikleri 10 sene evvelki sa- kalı, bıyıklı bir resimle beni arıyorlardı. Yeni kılığımla farkı- ma varamıyorlardı.

Nihayet iki hafta sonra bir gün muhtar köye bir müteber adam geleceğini söyledi. Evinde hazırlık- ları yapıp, Gece vakti iki silâhlı muhafızla beraber kapiten Red Watter köye geldi. Doğruca muht- arım evine indi. Ben, hizmet edi- yordum. Muhtarın evinde bir de türkçe bilmeyen bir adam vardı.

